

РЕШЕНИЕ

№ 1137

гр. София, 05.11.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 10-ТИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на петнадесети октомври през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Цветко Лазаров

Членове: Ралица Д.а
Нина Стойчева

при участието на секретаря Мария Ив. Крайнова
като разгледа докладваното от Ралица Д.а Въззивно гражданско дело № 20211000500487 по описа за 2021 година

Производството е образувано по въззивна жалба на С. И. Б. срещу решение № 99/ 03.08.2020г. на ОС- Монтана, ГК, постановено по т.д. № 140/19г. в частта, в която е отхвърлен искът й с правно основание чл.432, ал.1 от КЗ над 36 000 лв. и за присъждане на още 50 000 лв. за обезщетение за неимуществени вреди.

Срещу същия съдебен акт е постъпила насрещна въззивна жалба от „ДЗИ-Общо застраховане“ АД в частта, в която е уважен иск по чл.432, ал.1 от КЗ за сумата от 36 000 лв. за обезщетение за неимуществени вреди.

Жалбоподателят- ищец твърди, че съдът правилно е приел, че са налице условията на чл.432, ал.1 от КЗ и ответникът дължи обезщетение, но неправилно е приел, че е налице съпричиняване на вредите от страна на починалата в обем от 20% поради липса на поставен предпазен колан. Този извод не почива на съвкупен и системен анализ на всички доказателства по делото. От автотехническата експертиза се установява, че лек автомобил „Фолксваген Голф“, в който е пътувала Й. Д., се е движел със скорост от 120 км/ч. при ограничаване на скоростта на 70 км/ч. Сумарната скорост при удара между двата автомобила е била 180 км/ч. Ударът е бил страничен в

дясната му страна. При такава скорост вещото лице посочва, че не може да се даде отговор дали е било възможно да се избегне леталния изход за Й. Д., ако е била с поставен колан. Вещото лице, изготвило медицинската експертиза е посочило, че тя е починала от остро настъпила кръвозагуба в резултат на тежка съчетана гръдно- коремна травма със засягане целостта на гръдната клетка и разкъсване на коремни органи/ черен дроб, слезка/, последвано с излив на кръв в двете кухини. Тези травми са в пряка връзка с ПТП. Вещото лице е пояснило, че поставянето на предпазен колан не би намалило тежестта на травмите в гръдната и коремна кухина, които са основната причина за смъртта на Й. Д.. Жалбоподателят счита, че не може да се приеме съпричиняване от страна на пострадалата. Въззивникът твърди, че в решението съдът не е коментирал личността на загиналата, нейната възраст, а само формално е споменал, че е била млада жена, дейна, активна и в отлично здраве. Не е отчетено в достатъчна степен психическото състояние на жалбоподателя и липсва задълбочен анализ на всички доказателства по делото. Съдът не е взел предвид установения лимит към датата на ПТП, а той е 10 000 000лв. Сочи, че законната лихва се дължи от 22.08.2016г., а не както е приел съда от 05.08.2018г. Св. Б. се позовава на чл.429, ал.3, изр.2 от КЗ. Застрахователят е бил уведомен на 03.05.2018г., която е най- късната дата, от която се дължи лихва. Счита, че се дължи лихва и върху изплатената сума от 60000лв. от 22.08.2016г. до плащането ѝ на 13.07.2018г. Жалбата на ищеца е уточнена с молба от 02.04.2021г.

Затова моли въззивния съд да отмени решението в атакуваната от него част и да постанови друго, с което да уважи предявения иск и ѝ присъди още 50 000лв.

Жалбоподателят- ответник поддържа, че правилно е прието, че има съпричиняване на вредите от страна на починалата, но не е отчел, че има съпричиняване и поради това, че тя е пътувала в МПС, управлявано от водач, употребил алкохол. Това възражение не е разгледано от съда. По делото са събрани доказателства, че в деня на катастрофата водачът П. Д. е употребил алкохол. Жалбоподателят счита, че представения протокол за извършена химическа експертиза не следва да се кредитира във връзка с факта, че пострадалата е знаела, че водачът е употребил алкохол. Позовава се на влязло в сила решение на САС по гр.д. № 2300/19г., 4 състав, с което е

прието съпричиняване от страна на Й. Д. в размер на 30% от това, че е пътувала в МПС, управлявано от водач, употребил алкохол. Затова жалбоподателят-ответник счита, че следва да бъде отчетено съпричиняване от 50%/общо за двете възражения/ или дължимото обезщетение да се определи на 60 000лв., което той вече е изплатил.

Затова моли въззивния съд да отмени решението на първоинстанционния съд в атакуваната от него част и да постанови друго, с което да отхвърли изцяло предявения иск.

В съдебно заседание чрез процесуалния си представител Св. Б. оспорва жалбата на застрахователя.

С писмена молба, депозирана в съда на 11.10.2021г. „ДЗИ- Общо застраховане“ АД заявява, че оспорва въззивната жалба на ищеца. Претендира разноси и представя списък по чл.80 от ГПК.

Съдът след като обсъди събраните по делото доказателства в първоинстанционното и възивно производство по реда на чл.235 от ГПК, намира за установено следното от фактическа и правна страна:

ОС-Монтана е сезиран с иск по чл.432, ал.1 от КЗ. В исковата молба ищецът Св. Б. твърди, че на 14.08.2016г. на път II-80 в района на разклона за с. Мездрея, обл. Монтана, при управление на лек автомобил „Фолксваген Голф“ с рег. № ***** водачът П. Ц. Д. е нарушил правилата за движение по пътищата като е навлязъл в насрещното движение и се е блъснал в движещия се лек автомобил „Мицубиши“. В резултат на това е починала Ю. Т. Д.. Образуваното досъдебно производство срещу водача е прекратено поради неговата смърт. За лекия автомобил, в който е пътувала починалата, е имало сключена застраховка „Гражданска отговорност“ за периода 06.07.2016г. до 06.07.1917г. при ответника. Ищецът е предявила претенция пред застрахователя за изплащане на застрахователно обезщетение. Той е определил такова, но неговият размер не я удовлетворява. Й. Д. е била дъщеря на С.Б.. При смъртта си на 14.08.2016г. е била на 43 г. Смъртта ѝ е причинила неописуема мъка, душевни болки и страдания. Двете са поддържали отлични отношения. Починалата е била млада, здрава и жизнена жена, отговорна и амбициозна. Между нея и ищеца е съществувало особено силно чувство на обич, уважение, взаимна подкрепа и всеотдайност. Св. Б. не може да преодолее и приеме смъртта на дъщеря си. Мъката ѝ е огромна,

загубата е невъзвратима и болката ще съпътства останалия й живот. Несвоевременната, неочаквана и безвъзвратна загуба на дете е особено трагично обстоятелство, което завинаги променя живота на семейството. Това е трагедия, която преобръща живота на родителя, лишава го завинаги от радости, ценности, смисъл и амбиции в живота, изпразва живота му от съдържание. Затова моли съда да осъди ответното дружество да й заплати обезщетение за неимуществени вреди в размер на 200 000 лв., в едно със законната лихва от 22.08.2016г. до окончателното изплащане на сумата, както Претендира разноски и адвокатско възнаграждение на основание чл.38, ал.1, т.2 от ЗАдв.

Ответникът в депозиран писмен отговор в срока по чл.131 от ГПК оспорва иска. Поддържа, че е изплатил на ищеца обезщетение за неимуществени вреди в размер на 60 000лв. на 13.07.2018г. Счита иска за завишен по размер. Прави възражение за съпричиняване на вредоносния резултат от страна на починалата, тъй като не е била с поставен обезопасителен колан и е пътувала в автомобил, управляван от водач, употребил алкохол.

Не се спори, а и видно от приетите Протокол за оглед на местопроизшествието от 14.08.2016г. и фотоалбум е, че на същата датата е настъпило описаното в исковата молба ПТП.

Не се спори, че за лек автомобил „Фолксваген Голф“ с рег. № ***** е имало валидна застраховка „гражданска отговорност“ при ответника към момента на ПТП.

Безспорно е, че на 14.08.2016г. при пътния инцидент е починала дъщерята на ищеца Ю. Т. Д..

От удостоверение за родствени връзки, че установява родството между двете.

Не е спорно, че образуваното досъдебно производство е прекратено с постановление от 15.02.2018г., поради смъртта на водача П. Ц. Д. на 15.08.2016г.

Безспорно е, че при ответника е образувана щета по извънсъдебна претенция на Св. Б. за изплащане на обезщетение за неимуществени вреди като й е определено такова от 60 000лв. Не е спорно, че то й е изплатено на

13.07.2018г. За плащането са представени писмени доказателства.

По делото е представен протокол от химическа експертиза от 19.08.2016г. от проба на кръв, взета от труп и получена в лабораторията на 16.08.2016г. Според протокола в кръвта от трупа на П. Ц. Д. не се съдържа алкохол.

В хода на съдебното дирене е допусната медицинска експертиза, изготвена от вещо лице д-р Г., която е посочила причината за смъртта на Й. Д.: настъпила остра кръвозагуба в резултат на тежка съчетана гръдно-коремна травма със засягане целостта на гръдната клетка и разкъсване на коремни органи/ черен дроб, слезка/, последвано от излив на кръв в двете кухини. Както вътрешните, така и външните травми/ охлузвания, кръвонасядания, рани/ са в причинна връзка са ПТП. Според вещото лице починалата е била без поставен предпазен колан, но ако е имало такъв той би намалил количеството на получените травми и изпадането на тялото от автомобила. Но не би имал значение и няма да намали тежестта на травмите в гръдната и коремна кухина, които са основаната причина за настъпването на смъртта на починалата. В съдебно заседание експертът е потвърдил този извод. Допълнил е, че Й. Д. е имала нараняване на гръдната клетка, на белия дроб, слезка, черен дроб и огромна кръвозагуба. Дори и с поставен колан гръдната и коремна травма пак биха се получили. Двустранните счупвания, множеството фрактури на ребрата в гръдната клетка и нарушенията на целостта на коремните органи са в следствие на механизма на притискане, силни удари, може да са и в следствие на инерционни сили- блъскане в елементите на купето, но основно многофрагментарните счупвания на ребрата по различни линии на тялото са резултата от силни, директни удари и притискане.

В заключението на автотехническата експертиза е посочено мястото на настъпване на пътния инцидент, МПС между които е станал удара, скоростта им на движение. Тази на лек автомобил „Фолксваген Голф“, където е пътувала Й. Д., е била 120 км/ч. при ограничения на скоростта в пътния участък на 70 км/ч./отклонението за с. Мездрея/. Водачът не е спазил знак В26. В резултата на високата скорост и неупражнен непрекъснат контрол автомобилът е изгубил устойчивото си праволинейно движение и е започнал да се движи по крива и да се плъзга странично. Той е напуснал пътното

платно и е навлязъл в банкета, после е продължил движението си по пътното платно като е навлязъл в лентата за насрещно движение, където се е ударил с лек автомобил „Мицубиши“. В резултат от силния удар с обща сумарна скорост на двата автомобила от 180 км/ч телата на пътуващите в лек автомобил „Фолксваген Голф“ са изхвъркнали от него. Вещото лице е посочило като причина за настъпване на ПТП управлението на лекия автомобил с превишена скорост и неправомерно навлизане в лентата за насрещно движение. Й. Д. е била без поставен предпазен колан. Вещото лице е посочило, че не може да се даде отговор при скорост от 120 км/ч дали може да е имало възможност и вероятност за избягване на смъртта й, ако е била с поставен предпазен колан. Водачът на лек автомобил „Мицубиши“ не е имал техническа възможност да предотврати удара при скорост на движение на лек автомобил „Фолксваген Голф“ от 120 км/ч. поради много голямата опасна зона на спиране на последния. Ударът е бил страничен в дясната му част за лек автомобил „Фолксваген Голф“. В съдебно заседание експерта е допълнил писменото заключение.

Съдът кредитира заключенията като компетентни, безпристрастни, обосновани, основаващи се на научните правила и опита на експертите.

По реда на чл.176 от ГПК ищецът е дал обяснение: Зет й П. Д. е бил афектиран от майка му и трябвало да замине за да „трепе“ съседа си. Дъщеря й Й. Д. го е молела да не шофира, тъй като е пийнал. Дъщерята на ищеца е седнала зад шофьора отзад заедно с внука й.

В хода на процеса са събрани гласни доказателства.

Свидетелят Б. обяснява, че познава ищеца и нейната дъщеря. На 14.08.2016г. Й. е настоявала много да се съберат. Събрали са се в дома на свидетеля. Били са Й., П., свидетелят и мъжът й, както и децата. Събрали са се след обяд. Й. е донесла пържоли и половин килограм ракия. Обядвали са, пийна ли са. Не са били много пияни. Били са четирима и са изпили половин килограм ракия. По телефона на П. се е обадила майка му, че ще откраднат дърва и някой е щял да я бие. П. се е ядосал и е затворил телефона. Майка му се е обадила отново, че искат да я бият. Свидетелят не знае, кога П. си е отишъл в къщи. Съпругата му си е тръгнала по-рано. Той е останал след нея. Пили са майката на свидетеля, П., Й. и свидетелят. П. е пил ракия, не е бил пиян и да се „заваля“. Изпили по 50/100 гр. на човек.

Свидетелят И. познава ищецът и дъщеря ѝ. Съседи са. Спомня си, когато дъщеря ѝ се е родила. С. я е отгледала сама от 6 месечна възраст, тъй като мъжът ѝ я е напуснал. Двете са живеели в една къща, в едно домакинство. Били са в добри отношения, никога не са се карали. Ъ. се е омъжила, но се е върнала да живее при майка си. Смъртта ѝ е била страшна трагедия за ищеца. Тя много лошо я е преживяла, както и тази на внука си. На погребението е имало линейка и на Св. Б. ѝ е станало лошо. Всяка събота от тогава ходи на гроба. Не може да се примири. С. се е променила. Била е общителна, ходела е на туризъм, а сега не ходи никъде. Ищецът и дъщеря ѝ са се обичали много. Не са се делили. Ъ. е била много привързана към майка си. Имало е силна емоционална връзка между тях. С.Б. не е имала друго дете. След смъртта на дъщеря си не е излиза никъде, била е весела, а сега е затворена. Когато говорят ищецът винаги плаче. Ищецът е работила в гр. София преди инцидента няколко години като се е връщала петък, събота и неделя.

Съдът кредитира показанията на свидетелите като основаващи се на лични впечатления за фактите и обстоятелствата, които излагат.

При така събраните доказателства първоинстанционният съд е приел като справедливо обезщетение за неимуществени вреди в размер на 120 000лв. като е приел съпричиняване на вредоносния резултат от 20% и е присъдил обезщетение от 36 000лв., като е взел предвид доброволно изплатеното обезщетение от ответника в размер на 60 000лв.

Пред настоящата инстанция нови доказателства не са ангажирани.

При така установената фактическа обстановка от правна страна съдът приема, че предмет на въззивно разглеждане е иск по чл.432, ал.1 от КЗ за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди.

Въззивният съд се произнася служебно по валидността на първоинстанционното решение, по допустимостта му в обжалваната част, а по отношение на правилността му е обвързан от посоченото в жалбата- чл.269 от ГПК, с изключение на допуснато нарушение на императивна материалноправна норма.

Първоинстанционното решение е валидно и допустимо.

С прекия иск по чл.432, ал.1 от КЗ разполага увреденият от ПТП срещу

причинителят на вредите и неговият застраховател. Пострадалият, или неговите близки, може да предявят иска за заплащане на обезщетение за претърпените имуществени и неимуществени вреди непосредствено срещу застрахователя по задължителна застраховка „гражданска отговорност“ след спазване на изискванията на чл.380 от КЗ. Последната разпоредба задължава лицето, което иска да получи застрахователно обезщетение, да отправи към застрахователя писмена застрахователна претенция. Това е абсолютна положителна процесуална предпоставка за упражняване на правото на иск пред съда, предвидена е в специален закон и е свързана с изтичането на определен срок- чл.498, ал.3 от КЗ. Той е тримесечен и е регламентиран в чл.496, ал.1 от КЗ и с изтичането му е обусловена допустимостта на претенцията./ опр. № 332/19.07.2018г. по ч.т.д. № 1614/18г., I т.о. на ВКС, опр. № 179/15.04.2019г. по ч.т.д. № 859/19г., I т.о. на ВКС/. По делото не се спори, че ищецът е отправила писмена претенция към въззивника. Тримесечният срок е изтекъл преди процеса. Застрахователят е определил обезщетение за неимуществени вреди за смъртта на Й. Д., което е в размер на 60 000лв. и е изплатено на ищеца на 13.07.2018г. Няма сключено споразумение, според което тази сума е репарирала всички вреди на ищеца. С оглед на това следва да се приеме, че предявеният иск с правно основание чл.432, ал.1 от КЗ е допустим.

По делото се претендира обезщетение за неимуществени вреди от смъртта на Й. Д., дъщеря на ищеца.

Активно легитимиран да го предяви е пострадалият при пътен инцидент, които черпи своето субективно материално право от разпоредбата на чл.45 от ЗЗД, а именно непозволено увреждане, настъпило поради виновно и противоправно поведение на застрахован по задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на водач.

Застрахователят по задължителната застраховка „гражданска отговорност“ по смисъла на чл.465 от КЗ отговаря за чужди виновни действия и по характер отговорността му е гаранционно – обезпечителна.

Той има задължението да покрие в границите на определената в застрахователния договор застрахователна сума отговорността на застрахования за причинените от него вреди на трети лица, които са пряк и непосредствен резултат от застрахователното събитие.

За да се ангажира отговорността на дружеството- застраховател е необходимо да са налице предпоставките на чл.45 от ЗЗД по отношение на застрахования при него. В тежест на ищеца пред първоинстанционния съд, е да докаже наличието им с всички допустими доказателствени средства, както и съществуването на валидна задължителна застраховка „гражданска отговорност“ между деликвента и ответника- застраховател.

По делото не се спори, че гражданската отговорност за лекия автомобил „Фолксваген Голф“ с рег. № ***** е била застрахована при жалбоподателя- застраховател. Застраховката е била валидна към момента на настъпване на произшествието. По делото не се спори относно механизма му, както и по настъпването на елементите от фактическият състав на чл.45 от ЗЗД. Това определя пасивната легитимация на застрахователят по предявения иск.

Активно легитимиран да предяви прекият иск по чл.432, ал.1 от КЗ при смърт на дете е родителят, чието субективно материално право произтича от качеството му на възходящ, попадащ в кръга на лицата, посочени в ППВС № 17/18.11.1963г. и на увреден от настъпил покрит риск па застраховка „Гражданска отговорност“. С.Б. като възходяща на починалата си дъщеря и увредено лице има субективно право да претендира обезщетение за неимуществени вреди от смъртта ѝ като предяви прекият иск по чл.432, ал.1 от КЗ срещу застрахователя на деликвента/ виновният водач/. Ищецът има качеството на надлежна страна в процеса, защото е титуляр на материалното право по правоотношението, възникнало от договора за застраховка „Гражданска отговорност“.

Пасивно легитимиран да отговора по тази претенция е застрахователят на деликвента по задължителна застраховка „Гражданска отговорност“, която да е била валидна към момента на настъпване на ПТП, при което е загинал низходящия на ищеца. Ответникът е пасивно легитимиран да отговоря по предявеният пряк иск като са налице условията на чл.380, ал.1 във вр. с чл.496, ал.1 КЗ.

Пред въззивния съд се спори по отношение на размера на обезщетението за неимуществени вреди и относно основателността на възраженията за съпричиняване на вредоносния резултат.

Обезщетението за неимуществени вреди се определя от съда по

справедливост- чл.52 от ЗЗД. Справедливостта не е абстрактно понятие. То включва обсъждането на обективни критерии, свързани с вида на уврежданията, начина на настъпването им, наличието на остатъчни поражения от тях, от които да няма лечение, прогноза за бъдещото здравословно състояние на увредения, неговата възраст и влошаване на здравословното му състояние, наличие на загрозяване и белези/ПП № 4/23.12.1968г. на ВС/. На основание чл.154 от ГПК всяка страна има задължението да докаже всички факти, от които черпи за себе си благоприятни правни последици. В това се състои тежестта на доказване. Затова ищецът е длъжен да докаже, при пълно и главно доказване и с всички допустими и относими доказателства, претърпените от него болки и страдания, какви са били отношенията му с починалия, тяхната близост и връзка. За това са ангажирани свидетелски показания, от които се установява, че ищецът е приела много тежко смъртта на детето си, станало ѝ е лошо на погребението. Променила се е и от ведър и общителен човек, е станала затворена в себе си. Преустановила е обичайните си занимания-ходене на туризъм. Свидетелят И., чиито показания съдът кредитира, установява, че отношенията между майка и дете са били много близки, изпълнени с обич и разбирателство. Тази силна връзка между тях се дължи и на обстоятелството, че бащата на Й. Д. е напуснал семейството си, когато тя е била бебе на 6 месеца. Поради това грижите за нея и за възпитанието ѝ са полагани единствено от майката. Те са живели в едно домакинство и това също е допринасяло за близките отношения между тях. Отношенията между родител и дете са много близки, те са съпътствани от взаимна обич, привързаност, подкрепа и уважение. С него всеки родител е свързван чрез чувства на обич, доверие и привързаност, на всеотдайна грижа при отглеждането му. Детето от своя страна в ранната си възраст, а и след това, търси обич, закрила, внимание от родителите си, както и тяхната финансова и морална подкрепа. Взаимната връзка между тях в случая е нарушена от внезапната и неочаквана смърт на Й. Д.. Показанията на свидетелят И. ясно доказват взаимната обич и привързаност между майка и дъщеря, липсата на противоречия между тях. След брака си Й. се е върнала да живее в дома на майка си и така е било до смъртта ѝ. Тези силни емоционални изживявания не могат да бъдат отречени поради възрастта на починалата, която е бил на 43 години към момента на произшествието. Това води до висок интензитет

на емоционалната обвързаност, респективно на негативни емоционални изживявания от страна на родителя, загубил единственото си дете. Със смъртта на единственото си дете Св. Б. е лишена от подкрепата и грижата на дъщеря ѝ към нея за в бъдеще. Към момента на инцидента тя е била на 63 години, което не отрича силата на страданията, които изпитва от смъртта на единствената ѝ дъщеря и не намалява болката ѝ от загубата.

С оглед на това справедливото обезщетение за възмездяване на болките и страданията на ищеца е сумата от 120 000лв.

По направеното възражение за съпричиняване на вредоносния резултат с правно основание чл.51, ал.2 от ЗЗД във вр. чл.137а от ЗДвП.

Нормата на чл.51, ал.2 от ЗЗД предвижда санкция за увредения, ако е допринесъл за вредите, чрез намаляване на обезщетението, което му се дължи. Съпричиняването на вредоносния резултат изисква поведението на пострадалия, изразяващо се в действие или бездействие, да е било противоправно или не, но фактически да е в причинна връзка и да е допринесло за настъпилите вреди. За да е налице съпричиняване не е необходимо пострадалият да има вина за увреждането. На основание чл.154 от ГПК в тежест на ответника е да докаже с всички допустими и относими доказателства съпричиняването на вредите от страна на пострадалия. От него застрахователят черпи благоприятни правни последици и при недоказването му, следва да се приеме, че не са се осъществили твърдените факти по съпричиняването на вредите.

В тази връзка следва да се обсъдят заключенията на допуснатите медицинска и автотехническа експертиза. Вещите лица са констатирали, че починалата Й. Д. е пътувала без поставен обезопасителен колан. Нормата на чл.137а от ЗДвП вменява в задължение на водачите и пътниците в МПС от категория М1, М2, М3 и N1,N2 и N3, когато са в движение да използват обезопасителни колани, с които те са оборудвани. Като не е изпълнил предписаното от закона задължение да постави предпазния колан при движение, то пострадалият е нарушил императивната норма на закона и от друга страна сам се е поставил в риск и обективно е допринесъл за настъпилите увреждания и тяхната степен. Непоставянето на предпазни колани не би било противоправно и не би довело до прилагане на чл.51, ал.2 от ЗЗД, ако автомобилът фабрично не е бил оборудван с такива. В този

случай обективно, а не по субективни причини, няма да бъде възможно да се изпълни предписаното от чл.137а от ЗДвП. От медицинската експертиза се установява, че причината за смъртта на Й. Д. е остра кръвозагуба в резултат на тежка съчетана гръдно- коремна травма със засягане целостта на гръдната клетка и разкъсване на коремни органи/ черен дроб, слезка/, последвано от излив на кръв в двете кухини. Поставянето на предпазен колан не би намалило тежестта на травмите в гръдната и коремна кухина, които са основна причина за настъпилата смърт на Й. Д.. Те са резултат от удар, натиск и притискане. Дори и с предпазен колан тази съчетана гръдно-коремна травма би се получила и резултатът от нея е смъртта на починалата дъщеря на ищеца. Поради този извод на медицинската експертиза съдът намира, че това възражение за съпричиняване е неоснователно и недоказано.

Застрахователят е направил възражение за съпричиняване на вредите от Й. Д., тъй като е пътувала в МПС с водач, употребил алкохол, когато това е проява на самостоятелен и свободно формиран избор за пострадалия, по отношение на когото е налице знание за този факт или възможност за узнаването му при проявена нормална дължима грижа. Поведението на пострадалия, изразяващо се в поемането на предвидим и реално очакван риск или неговото неоправдано игнориране представлява обективен принос, който е противоположен и е в пряка причинна връзка с вредоносния резултат. На доказване подлежи обективният факт за знание на увредения, респективно възможността при проявена дължима грижа, че водачът на МПС, в което е пътувал, е употребил алкохол./ т.7 от ТР № 1/2014823.12.2015г. на ОСТК на ВКС/ В случая от показанията на свидетеля Б. се установява, че на 14.08.2016г. П. Д., водач на лекия автомобил, в който е пътувала Й. Д., свидетелят, последната, П. Д. и майката на свидетеля са консумирали алкохол след обяд, но „не са били много пияни“. Общото количество е било половин литър. П. Д. също е пил алкохол, но не е бил пиян или да се е „завалял“. Във връзка с наличието на алкохол в кръвта му по делото е представен протокол за химическа експертиза, съставен на 19.08.2001г. Към този релевантен момент е действала Наредба № 30/27.06.2001г. за реда за установяване употребата на алкохол или друго упойващо вещество от водачите на МПС. Според чл.2, ал.2 от същата с лабораторно изследване се установява употребата на алкохол или друго упойващо вещество, когато водачът откаже или физическото му състояние не позволява извършването на проверка с

техническо средство. По делото се установява, че П. Д. е починал на 15.08.2016г., но при ПТП не е бил в състояние да бъде изследван за наличието на алкохол в кръвта с техническо средство. От разпоредбата на чл.3, ал.3 от Наредбата е видно, че срокът, в който водачът следва да се яви за медицинско изследване, в определената за тази цел лаборатория, е 45 минути, когато нарушението е извършено в населеното място, в което се намира лечебното заведение и до 120 мин- в останалите случаи. Т.е. взимането на кръвна проба следва да стане в горния часови диапазон. От протоколът за химическа експертиза, съставен на 19.08.2016г. се установява, че кръвната проба е на труп и е постъпила в лабораторията на 16.08.2016г. Т.е. не може да се установи времето на вземането ѝ, дали то е в предписаните срокове на чл.3, ал.3, т.1 и т.2 от цитираната Наредба, за да се установи обективното количество алкохол в кръвта на водача. Следва да се посочи, че в протокола е вписано, че пробата е взета от трупа на П. Д., което означава, че вземането е станало часове след ПТП, през които докато е бил жив, е имало реакция на разграждане на алкохола в кръвта му. Поради това изводът, че кръвната проба не съдържа алкохол не може да се счита за достоверен, а следователно и документът не може да се кредитира в процеса. Затова изводите на съда ще се основават само на свидетелските показания на П. Б., които са обективни, последователни, непротиворечиви. Те установяват, че П. Д. е употребил алкохол- ракия, която е силен концентрат, а от обясненията, дадени от ищеца Б. по реда на чл.176 от ГПК, той се е качил да шофира лекия автомобил на 14.08.2016г. От тези доказателства се установява, че починалата Й. Д. е знаела, че съпругът ѝ е употребил алкохол, т.е. доказан е обективният факт на знанието от нейна страна за консумацията на алкохол, и съзнателно и свободно е формирала воля да се качи в управляваното от него МПС. Така тя се е поставила риск, което представлява обективен принос, който е противоправен и е в пряка причинна връзка с вредоносния резултат. Поради това следва да се приеме за доказано възражението за съпричиняване на вредите от страна на Й. Д., тъй като е била пътник в превозно средство, управлявано от водач, употребил алкохол. Обемът му е 20%, с който трябва да се редуцира обезщетението за неимуществени вреди.

От определеното обезщетение от 120 000лв. следва да се извади платеното извънсъдебно от застрахователя от 60000лв. или остава дължимо

такова от 36 000 лв.

При определяне на размера на обезщетението съдът съобрази, че произшествието е настъпило през 2016г., икономическата конюнктура в страната, както и минималната работна заплата за страната. Размерът на застрахователните лимити не може да бъде самостоятелен и водещ критерий за съда при справедливото репарирание на неимуществените вреди./ Р № 34/27.03.2020г. по т.д. № 1160/19г., ВКС, II т.о./. Обезщетението отразява степента на уврежданията, трайните последици от тях, ако има такива, както и други обективни факти, които са предмет на доказване и които да са доказани в хода на съдебното дирене. Определеният размер на обезщетение от 120 000 лв. представлява 285 минимални работни заплати за страната за 2016г./420 лв. МРЗ за 2016г./ и 130 средно месечни заплати при 923 лв. средно месечна работна заплата за страната за месец август 2016г. Определеното обезщетение е съответно на жизнения стандарт на живот в страната.

По отношение на началния момент, от който се дължи лихвата върху обезщетението за неимуществени вреди.

Жалбоподателят Св. Б. се позовава на чл.429, ал.3 във вр. с чл.430, ал.1 ,т.2 КЗ като поддържа, че началният момент на лихвата, която се дължи от застрахователя е от 22.08.2016г., когато е изтекъл седмодневният срок от изпълнение на задължението на застрахования да уведоми застрахователя за настъпване на застрахователното събитие.

Настоящата инстанция приема, че следва да се прави разграничение между разпоредбите на чл.429, ал.3 и чл.497 КЗ. Първата има предвид лихвата за забава, която се плаща от застрахования .Съгласно чл. 429, ал.3, изр.2-ро КЗ вр.чл. 493, ал.1, т.5 и чл. 429, ал.2, т.2 КЗ, застрахователят дължи на увреденото лице лихвите за забавата на застрахования по застраховка "Гражданска отговорност", считано от по-ранната дата на уведомяване на застрахователя за настъпване на застрахователното събитие от застрахования деликвент или от увреденото лице, вкл. чрез предявяване от последното на застрахователна претенция, стига лихвите да са в рамките на лимита на отговорност на застрахователя, определен от размера на застрахователната сума. Втората разпоредба/ на чл.497 КЗ/ урежда случаите, на лихвата за забава при гражданската отговорност на автомобилистите, която е специална

спрямо първата. Това е лихвата, която се дължи от застрахователят, когато не е определил и изплатил в срока по чл.380, ал.1 във вр. с чл.496, ал.1 от КЗ обезщетението. Затова е неоснователно поддържаното от жалбоподателя-ищец твърдение за началния момент на лихвата върху обезщетението за неимуществени вреди.

Според чл.497 от КЗ лихвата за забава не се дължи нито от момента на деликта, нито след изтичане на седмодневния срок от уведомяването на застрахователя за настъпилото застрахователно събитие. Горната разпоредба предвижда, че законната лихва върху обезщетението се дължи от по-ранната от двете дати. Първата е свързана с изтичането на 15 работни дни от представяне на всички доказателства по чл.106, ал.3 от КЗ. Втората е свързана с изтичане на срока по чл.496, ал.1 от КЗ, освен в случаите, когато увреденото лице не е представило доказателствата, поискани от застрахователя по реда на чл.106, ал.3 КЗ. Ищецът Б. е поискала от застрахователя изплащане на застрахователно обезщетение за неимуществени вреди за смъртта на дъщеря си на 03.05.2018г. С писмо от 10.05.2018г. застрахователят е поискал представянето на доказателства по реда на чл.106, ал.3 КЗ и чл.380, ал.1 КЗ, която тя е представила. С писмо от 14.06.2018г., в срока по чл.496, ал.1 КЗ, застрахователят е определил обезщетение за неимуществени вреди на увредения, което е изплатил на 13.07.2018г. Поради това началният момент на дължимата лихва трябва да се определи по чл.497, ал.1, т.1 КЗ и би бил по-късен от 03.05.2018г., определен от окръжният съд. Тъй като това би влошило положението на жалбоподателя Б., то решението на ОС - Монтана в тази част следва да се потвърди.

По отношение на претендираната лихва за забава върху доброволно платеното обезщетение от застрахователя в размер на 60 000лв. въззивният съд намира, че не трябва да се произнася по него, тъй като няма формиран диспозитив от първоинстанционния съд и не е поискано допълване на решението. Искането е направено за първи път пред САС с молба на ищеца от 02.04.2021г.

Поради изложеното решението на ОС- Монтана следва да се потвърди.

По разноските.

На ищеца се дължат разноски съобразно потвърдената част от първоинстанционното решение, а именно за материален интерес от 36 000лв.

само за държавна такса в размер на 720лв. На адв. П. К. не следва да се изплаща възнаграждение по реда на чл.38 от ЗАдв., доколкото по отношение на упълномощителя ѝ не са налице предпоставките на тази разпоредба. По делото не се спори, че тя е получила преди процеса сумата от 60 000лв. обезщетение.

На ответника не се дължат разноси за въззивната инстанция доколкото същият не е депозирал писмен отговор и не е представляван в процеса пред въззивния съд.

Воден от горното, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № № 99/ 03.08.2020г. на ОС- Монтана, ГК, постановено по гр.д. № 140/19г. в частта, в която искът на С. И. Б. с правно основание чл.432, ал.1 от КЗ е уважен за сумата от 36 000лв., в едно със законната лихва върху нея, считано от 03.05.2018г. до окончателното ѝ изплащане, както и в частта, в която искът е отхвърлен за сумата до 86 000лв.

ОСЪЖДА „ДЗИ- Общо застраховане“ АД, ЕИК 121718407, гр. София, бул. „Витоша“ № 89Б да заплати на С. И. Б., ЕГН ***** със съдебен адрес: гр. ***, ул. „****“ № *, офис ** чрез адв. П. К. сумата от 720 лв. / седемстотин и двадесет лева/ разноси по делото пред САС.

Решението подлежи на обжалване пред ВКС в едномесечен срок от съобщението до страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____